

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 361. Usque Ad Annum 395

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 90117786

§. 21. S. Ambrosius Episcopus Mediolanensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66032](#)

trina sana de Verbi præexistentia ante Sæculum IV.
omnia Sæcula, de Incarnatione, ejusque A. C. 374.
effectibus, & operationibus Spiritui San-
cto propriis destrueretur. Dicit etiam, p. 848.
frustra Personis divinis tribui diversa No-
mina, nisi Ideæ distinctæ dentur his No-
minibus conformes. Sabellius admitte- p. 850.
bat vocem, Personas, Græce *Prosope*, di- p. 849.
cens, Deum pro nata occasione plures
Personas produxisse; at S. Basilius non
sufficere dicit, si quis Personas distinctas
numeret, sed vult, ut confiteamur, quam-
libet in vera hypostasi subsistere. Sabel-
liani Textu S. Gregorii Thavmaturgi a-
butebantur, non attendentes, quod in illo
loco non Dogmatice fuerit locutus, sed
tantum contra Gentilem disputaverit, ut
eum ad fidem adduceret.

§. XXI.

S. Ambrosius Episcopus Mediolanensis.

Inter tot conflictationes S. Basilius ma-
gnum solarium percepit ex nuntio, quod ^{Sup.l.XIII.}
S. Ambrosius Episcopus Mediolanensis ^{§.18. Hier.}
fuerit ordinatus in locum Auxentii ^{Chron an.}
Cappadocia, Ariani notissimi, qui tandem ^{376. Ruff.II.}
obierat, postquam hanc Sedem annis vi- ^{hist. c. II.}
ginti occupasset, ab anno 355. & S. Dio-
nysi Exilio usque ad annum 374. In po-
pulo Mediolanensi contentio super eligen-
dum Episcopum servebat, Catholicis Ca-
tholicum, Arianis Arianum expetentibus,
com-

Sæculum IV commovetur Seditio, haud procul a de-
A. C. 374. vastatione civitas aberat. Ambrosius
 illius Provinciae Rector fuerat creatus,
 utpote Consularis Liguriæ, & Æmilie.
 Is filius erat Ambrosii Galliarum Preto-
 rii Præfecti, cum Romæ, ubi post obitum
 Patris educabatur, litteris operam dedi-
 set, deinde in Prætorio Probi, Italiae Præ-
 fecti, ingenio, & facundia super omnes
 eminuit; ipsum ergo Præfectus in ordi-
 nem Senatorum suscepimus, ad gerendam
 Præfecturam Mediolanensem misit, inter
 alia monita his verbis eum allocutus:
Vade! age! non ut Jūdex, sed ut Episcopus. Ubi itaque Ambrosius omnia
 ditionem spectare intellexit, celeriter in
 Ecclesiam se contulit, ut populi motus
 compesceret, ibique diu multumque de-
 pace, & tranquillitate Reipublicæ ex ar-
 gumentis Politicis differuit. Et ecce,
 subito universus populus conclamat, i-
 psu[m] Ambrosium in Episcopum experens
 ajunt, infantem primo omnium ter cla-
 masse: *Ambrosius Episcopus!* secun-
 dumque populum cum gaudio eadem verba
 repetiisse. De hoc certe constat, mira-
 culo proximum fuisse, quod animi om-
 nium fuerint reconciliati, & omnes Ari-
 ni, Catholicive in Episcopum exoptave-
 rint, quamvis esset tantum Catechume-
 nus.

Paul. n. 7. Ambrosius in expectatis clamoribus
 atto-

attonitus, Ecclesia se proripuit, jubens Sæculum IV.
 que, ut sibi tribunal erigeretur, publice A. C. 374.
 de quibusdam accusatis quæstionem ha-
 buit, ut severi Judicis, & crudelis viri
 speciem populo exhiberet; non tamen
 fefellit populum, clamantem: *Super nos
 sit peccatum tuum!* perturbato animo in
 domum suam rediit, placebatque vitam
 Philosophorum profiteri; sed fuere, qui
 ejus mentem ab hoc proposito dimove-
 runt; ne tamen Episcopus esse cogere-
 tur, voluit lasciviae simulationem indu-
 re, & necdum Christianas leges satis e-
 doctus, usque adeo imprudenti zelo agi-
 se passus est, ut meretrices, inspectante
 populo, in domum suam induci jusserit;
 sed multo fortius clamabat populus: *Su-
 per nos sit peccatum tuum!* Videns ergo,
 quod nihil proficeret, fugiendi consilium
 cepit. Intempesta nocte Mediolanum
 egressus, Ticinum pervenire cogitabat,
 ecce autem redeunte luce ante urbis Me-
 diolanensis portam, quæ Romana voca- n. 8.
 batur, consistere se obstupuit; tum a Ambr. ep. 21.
 populo iterum inventus, diligentius cu- n. 7. ad Val.
 stodiebatur. Mittuntur, qui totius Ele-
 ctionis ordinem ad Imperatorem Valen-
 tinianum referrent, & rogarent, ut in
 ipsius ordinationem consentiret, nam ob
 officium, quod Ambrosius gerebat, con-
 sensus Cæfaris erat necessarius; Impera- Amm. lib.
 tor, qui tunc Treviris agebat, inquit, gra- XXX. c. 4.
 Hyst. Eccles. Tom. IV. Hh tissi-

Sæculum IV. tissimum sibi accidere, quod, quem ipse
 A. C. 374. Judicem misisset, in Episcopum fuisse lectus, jussitque, ut sine mora ordinaretur, dicens, hanc subitam animorum conspirationem solius Dei opus esse posse. Dum Imperatoris responsum exspectatur, Ambrosius iterum fugæ intentus, in prædio cuiusdam, Leontii Nomine, ex ordine Clarissimorum, se occuluit, at ubi responsum allatum est, nec ipsi Leontio, etiam voluisset, eum ultra occultare licuit, nam Italiæ Vicarius, cui hujus Carei Rescripti executio, commissa est, mandatum affigi jussit, quo intentatio gravibus pœnis, præcipiebatur, ut quis cunque sciret, ubi Ambrosius lateat, indicaret. Itaque e latebris erutus, & Mediolanum reductus, tandem cognovit, voluntatem Dei esse, ut ordinaretur Episcopus, nec sibi licitum ultra reluctari.

Cum esset adhuc Catechumenus, ab Episcopo Catholico baptizari petuit, timens ne in Arianorum manus incideret. Baptizatus rursus omnem conatum adhucuit, ut saltem suam ordinationem re-
 S. Ambrosius tardaret, ne regula violaretur, qua Neophyti ordinari prohibentur; cum autem Ep. 63. n. 6. hoc solum ideo S. Paulus præcipiat, ne 1. Tim. 3. 6. Neophytus superbia infletur, nota S. Ambrosii humilitas, & urgens Ecclesiæ necessitas omnibus suaserunt, hic, & nunc in hoc præcepto esse dispensandum. Omnes

nes tamen functiones Ecclesiasticas exer- Sæculum IV.
cuit, & die octavo post suum baptismum A. C. 374.
in Episcopum ordinatus est, ut creditur,
septima Dec. anno 374. Hæc ordinatio
totum populum magno lætitiae sensu af-
fecit, eamque omnes tam Occidentis,
quam Orientis Episcopi approbarunt.
Tunc Ambrosius annos ætatis forte tri-
ginta quatuor numerabat.

Quamprimum Episcopus fuit, omne *Paul. n. 38.*
aurum, & argentum, quod habebat, Ec-
clesæ, & pauperibus dedit. Agros suos *Ambr. III.*
Ecclesiæ donavit, reservato usufructu so- *de Virg. c. I.*
tori suæ Marcellinæ, quæ Romæ versaba-
tur, & inter manus Liberii Papæ votum
Virginitatis deposuerat. Curam rei do-
mesticæ fratri suo Satyro, qui eum invi- *De excess.*
furus Mediolanum venerat, demandavit. *Satyri. n. 20.*
Itaque omni rerum temporalium sollici-
tudine liberatus, totum quantum se suo *I. off. I. n. I.*
Ministerio dedit. Præprimis assidue SS. *IV.*
Scripturarum studio incumbebat, hæc- *Aug. Conf.*
nus enim vix quidquam aliud, quam Scri- *VI. c. 3.*
ptores profanos legerat. Omnes tem-
poris particulas, quas negotiis subtrahere
poterat, atque aliquam noctis partem Le-
ctioni dabat. Præter S. Scripturam Au- *Ambr. ep. 29.*
ctores Ecclesiasticos legebat, & inter a- *Iren. Hier. I.*
lios Origenem, & S. Basilium, cuius ope- *in Ruff. Aug.*
ra omnium maxime manibus terebat. *ibid.*
Pro mensura eorum, quæ legendō didi- *Ambr. ep. 20.*
cerat, alios docebat; omnibus diebus Do- *n. 15.*

Sæculum IV. minicis pro Concione dicebat. S. So
A. C. 374. crificium quotidie offerebat. (*) Prædi
S. Ambrosii cationis ejus adeo felix successus fuit, ut
 Vita. totam Italiam, proscripto Arianismo, ad
Hier. Chron. fidem Orthodoxam reduxerit. Haud
 an. 376. multo post ordinationem suam querelas
Theod. IV. ad Imperatorem Valentinianum detulit,
hist. VI. VII. quod Magistratus in quadam causa con
 tra leges egissent; respondit Imperator:
*Jam dudum mibi tua in dicendo libertas
 nota est, quo non obstante in tuam ordi
 nationem consensi, perge igitur peccati
 nostris illa remedia, quæ Lex divina pre
 cipit, applicare.* Circa idein tempus S.
 Ambrosius scripsit ad S. Basilium, qui in
 litteris responso riis significavit, quantum
 gaudium percipiat, quod sibi tantum vi
 rum cognoscere detur; & videre, quod
Bas. ep. 55. Deus gregem suum commiserit viro, us
 ipse loquitur, ex urbe Dominante orto,
 Provinciæ regendæ olim destinato, gene

(*) Opportunissima est hic loci Annotatio
 Anonymi I. Ecce exemplum notatu dignata
 Missæ quotidianæ, & privatæ! non enim est re
 rosimile, S. Ambrosium quotidie solemniter; &
 multis Clericis ministrantibus Sacrificium ob
 lisse. Vel hoc solo Antiquitatis testimonio fa
 confunditur Interpretis Protestantis garrulus
 dicentis, non fuisse usum Missarum privatuarum
 in welchen man etwas murmelt, das niemand ver
 steht,

ris splendore, vita illustrissima, eloquen- Sæculum IV.
 tiæ vi summa, & rerum gerendarum ex- A. C. 374.
 perientia spectatissimo, qui omnes hujus
 mundi honores dimiserit, & vilipenderit,
 ut JESUM Christum lucraretur. Tum sic
 prosequitur : *Maëste animo ! vir Dei !*
cum Evangelium acceperis non ab homini- bus, sed ab ipso Domino, qui te ex hujus mundi judicibus elegit, ut te in Cathedram Apostolorum poneret, bonum certamen cer- ta, populi morbis medicinam affer, si quos Arianorum venenum infecit, & nobis fre-quentes Epistolas in solamen ob locorum di-stantiam, & in perpetuæ charitatis ali- mentum mitte.

§. XXII.

Concilium Valentinum.

Sanctus Ambrosius illa tempestate non solus fuit, qui simulatione vitiorum famam suam apud populos labefactare tentavit, ut Episcopatum effugeret. Tan- ta sed inordinata humilitas reprimi debuit in quodam Concilio in Gallia eodem anno, quo ipse ordinatus est, celebrato, nempe in Concilio Valentiæ, quorum a- to. 2. Conc. etia quarto Idus Julii, Imperatore Gratia- p. 409.
 no, & Equitio Consulibus, id est, duodecima Julii anno 374. data sunt. Ad mi- nimum viginti Episcopi adfuerant, nem- pe novemdecim, quorum Nomina in sub- scriptiōnibus leguntur, inter quos Flo-

H h 3 rentius